

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Tertia. Textus: Ecce alia quinque superlucratus sum. Thema:
Eleemosyna pauperibus domesticis, ac extremè egentibus; maxima est
eleemosyna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO S. NICOLAI
CONCIO TERTIA.

Ecce alia quinque superlucratus sum, Matth. 25.

Eleemosyna pauperibus domesticis, ac extremè egentibus elargita, maximum est opus misericordiæ, omnibus gratiis divinis remuneratur.

Textus

Thema

Eleemosyna, cuius obvio pauperi data, placet Deo, mercedem certam habet, & præmium, eleemosyna verò pauperibus extremè & occultè egentibus, quales sunt pauperes domestici, qui ignis sævitia, aquarum violentia, belli injuria, aut alio quovis infortunio ad extremam inopiam redacti sunt, præstita, quam maximè Deo placet, sumè, & omni genere gratiarum remuneratur. Audiamus S. Scripturam.

Exordium

Cum effuderis animam tuam esurienti, & animam afflictam repleveris; (quæ autè anima magis afflictà, paupere domestico?) orietur in te nebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut meridies, & requiem dabit tibi Dominus Deus tuus semper, & splendoribus implebit animam tuam, & ossa tuæ liberabit, & eris quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cuius non deficient aquæ. Isaïæ cap. 58. Salomon hortatur Proverb. 24. Qui irabuntur ad interitum, liberare ne cesses. Et iterum Eccles. cap. 12. Benefac justo, & invenies retributionem magnam, etsi non ab ipso, certè à Domino. S. Jacobus habet c. 1. Religio munda, & immaculata apud Deum, & Patrem hæc est, visitare pupillos & viduas in tribulatione eorum. Audiamus etiã: Beati illi, qui subveniunt miseris, quoniam eis rependitur, ut per misericordiam egenum, de miseria liberentur. S. Augustinus de Serm. Domini. S. Augustinus. Beatus qui intelligit super egenum canit David Psal. 40. de super Leo Papa Serm. 4. de collectis. Quid sibi vult hoc intelligere? ad intelligendum super egenum & pauperem sollicita benignitate est vigilandum, ut quem modestia regit, & verecundia præpedit invenire possimus: sunt enim qui palam poscere, quibus indigent, erubescunt.

Textus SS.

Scriptura.

SS. Patres.

S. Augustinus.

S. Leo.

S. Leo.

S. Leo.

S. Leo.

S. Leo.

S. Leo.

bescunt, & malunt miseria tacite egestatis affligi, quàm publicâ petitione confundi: Intelligenti ergo illi sunt, & ab occultâ necessitate reservandi, ut hoc ipso amplius gaudeant, cum & paupertati eorum consultum fuerit, & pudori; liberandi propter hoc à damnatione perpetua, nam in die mala liberabit eos Dominus.

S. Ambrosius Egregiè S. Ambrosius lib. 2. de officiis c. 26. Videndus est tibi pauper, qui te non videt, requirendus ille, qui videri erubescit; clausus in carcere occurrat tibi, egrotus mentem tuam personet, qui aures non habet personare. Optimè Cassiodorus in Psal. 40. Intellige super egeum, qui petenti tribuit, bonum opus efficit, qui verò tacentem intelligit, beatitudinem sine ullâ dubitatione conquirat.

Cassiodorus. Implorata S. Spiritus gratia desuper Conceptus tribuam.

CONCEPTUS I.

Confirmatio. Indubiè sibi Michas promittit Judicum cap. 17. largam DEI benedictionem, & omnia prospera: *Nunc scio, quod benefaciet mihi Dominus.* Unde scit? quæ merita, quæ bona opera allegat, vi quorum DEI benedictionem tam securè sibi promittit? adeò meritorum opus Michæ fuit eleemosyna, charitas, quam pauperi Levitæ, sponte suâ exhibuit: historia sacra sic habet, *Levites egressus de civitate Bethleem Juda, peregrinatus est in montem Ephraim, ibi in domum Micha parumper divertit,* quem Michas suavissimè suscepit hospitio, & licet pauper indigens Levita eleemosynam non peteret, Michas tamen ultrò tribuit: *Implevit manum ejus:* ob hanc, pauperi domestico, (qualis Levita erat) liberalem eleemosynam præstitam, securè sibi promittit Michas: *Nunc scio, quod benefaciet mihi Dominus.* Eleemosynam etiam obvio pauperi præstitam præmiat DEUS, eleemosynam verò pauperi domestico exhibitam, omnium maximè, ac securissimè DEUS remuneratur mirè benedicendo, ac benefaciendo. Sic subscribit S. Ambrosius 2. Offic. cap. 16. *Scio enim qui plus contulerunt, plus abundasse;* Pauperi autem domestico, & extremè egenti dare, consideratis circumstantiis, plus est dare, major est eleemosyna, ergo plus abundabunt, majus præmium referent, pauperum domesticorum qui miserentur, ac benefaciunt illis. Testis sit David.

CON-

CONCEPTUS. II.

Summoperè DEUS benefecit David, dum tantum animum ei præstitit, ut adhuc puer pastoricius prostraverit magnum illum gigantem Goliath: Tanta fortuna non viribus David, sed speciali gratiæ & adjutorio divino adscribenda est, quæ merita habet David? Allegat meritum Sacra Scriptura 1. Regum. cap. 17. *Dixit Isai ad David filium suum: Accipe fratribus tuis Ephraim polenta, & decem panes istos, & curre in castra ad fratres tuos. &c. Surrexit itaq; David mane, &c. & onustus abiit, sicut præceperat ei Isai. sc.* David, ut ex textu liquet, non obviis mendicis, sed fratribus hic & nunc in castris (ut sapius contingit) egentibus, ac domesticis pauperibus opem tulit, panes eis attulit, famem consolatus est, exinde specialem benedictionem meruit, tantam fortunam, & victoriam consecutus est. Hic Conceptus est Rabbani in glossam citatum caput. *David ephraim polenta, id est, trium modiorum mensuram fratribus detulit, Goliath in fronte percussus ruit.* Ergo benignitas, misericordia, elemosyna, pauperibus domesticis exhibita singulariter ac summè à DEO præmiatur. Ulterius hoc est expertus David.

CONCEPTUS III.

Non semel, sed sæpius quàm clementissimè à se persequente Rege Saul, conservatus est David, incolumis evasit, mirabiliter se protegentem, adjuvantem manum, & opem divinam expertus est, causalem meritorum David dicitur sacer textus 2. Regum. 22. *Convenerunt ad eum omnes, qui erant in angustiis constituti, & oppressi are alieno, & amaro animo, & factus est eorum Princeps.* Manifestè hic indicatur David pauperum Domesticorum factum esse Patronum, fautorem, & defensorem, & talem specialiter fovet, tuetur Deus, protegit, juvat, defendit. Non potuit invidia Regis Saul iniqua expectatione non frustrari, dum constat David sublevatis pauperibus communiri. Saul prædator injustus, montes arcta circuit indagine, lustrat curiosis oculis Sylvas, verum David pauperum patrocinio protectus, omnes claudit iniquitatis conatus, & perversitatis adsultus. Conceptum hunc dicitur Angelomus apud glossam: *Convenerunt ad eum omnes, qui erant in angustia.*

gustia. &c. Tunc ille securus, quasi auxilium ei fuisset adjectum, venit ad Regem Moabit arum. Grande David adiciebatur auxilium, dum pauperes foti, inopes alti, ejus circumcingebant latera, & abigebant pericula. Eleemosyna ergo pauperibus domesticis exhibita pro impenetrabili scuto est contra adversitatum fluctus: Qui sic alienam redimit calamitatem, obsistit sua: concludit Naxera §. 11.

CONCEPTUS IV.

Prudentissima Abigail per nuncios David penuriam, quam in deserto pateretur, intelligens, *festinavit & tulit ducentos panes, & duos utres vini, & quinque arietes coctos, & quinque sata polenta, & centum ligaturas uvæ passæ. &c. 1. Regum cap. 25.* Hæc obtulit David inquit; *Suscipe benedictionem hanc, quam attulit ancilla tua tibi Domino meo.* Notate: Munera indigenti David oblata, benedictionem vocat; cur benedictionem? Benedictio est omnis boni ditatio, munera indigenti oblata Abigail benedictionem vocat, id est, omne bonum, speciales divitias, honores, ac prosperitates datori afferens. Habet eleemosyna pauperibus domesticis largita, locupletissimum ærarium unde solvat, quidquid egentibus charitas subministrat. Testes produco Berzellai, senem Tobiam, & viduam Sarephitanam.

CONCEPTUS V.

Describit lib. 2. Regum cap. 17. quomodo Berzellai David à facie Absolon in desertum fugienti obviam processerit, & adjutorium præstiterit, Regi nunc extreme indigenti necessaria subministraverit. *Et Berzellai Galaadites de Rogeli, obtulerunt ei stratoria, & tapetia, & vasa fictilia, frumentum, & hordeum, & farinam. &c. Suspicati enim sunt populum fame & siti fatigari in deserto.* In hoc capite nulla fit mentio, quod tanta urbanitas, benignitas, misericordia indigenti Regi exhibita, Berzellai remunerata sit, an larga DEI benedictio emanarit? minimè, summoperè, omni modo, & genere DEUS præmiavit, & benedixit: Legatur cap. 19. lib. 2. Regum, hæc videre est, quod Scriptura extollat Berzellai grandævam can-

canitiem, deprædicet divitias, enarret gratias & favores à Rege David collatos. Berzellai quoque Galaudites senex valde, id est, octagenarius, &c. fuit quoque vir dives nimis, &c. dixit itaque Rex ad Berzellai, *veni mecum, ut requiescas in Jerusalem.* Senem Berzellai Aulam fastidientem, assumit David Berzellai filium. *Mecum transeat Chamaam, & ego faciam ei quidquid tibi placuerit, & omne, quod petieris à me impetrabis.* Provec̃ta senectus, thesauri & divitiæ, favor & gratia Regum ac Principum, permagna sunt Dei dona, ac uberes benedictiones; omni modo, in omni genere Berzellai subsidium indigenti Regi præstitum, Deus præmiavit: ita subscribit doctissimus Sanctius in hunc locum: *Fuit hic homo dives, quia Davidi, dum esset in castris, ad militum subsidium magno usui fuit.* Sic enim textus 2. Regum cap. 19. Ipse (Berzellai) *præbuit alimonia Regi, dum moraretur in castris.* Eleemosyna ergo indigentibus pauperibus domesticis præstita, est tellus illa fertilis, fructus in centuplo benedictionum afferens.

CONCEPTUS VI.

Quantas non Dei benedictiones sensit senex Tobias: Ipse longissima vita fruitur; *completis annis centum duobus sepultus est honorificè in Ninive.* Tob. 14. Rex Salmanasar Tobia faverat: *Dedit illi Deus gratiam in conspectu Regis Salmanasar, & dedit potestatem quocumque vellet ire, habens libertatem quacumque facere voluisset.* Tobia C. 1. Filius Tobia Angeli confortio honoratur, census augetur &c. *Ingressa est etiam post septem dies Sara uxor filii ejus, & omnis familia sana, & pecora, & cameli, & pecunia multa uxoris, sed & illa pecunia, quam receperat à Gabelo.* Tob. 11. Omnes has Dei largas benedictiones Archangelus Raphaël eleemosynis Tobia adscribit: *Eleemosyna à morte liberat, & facit invenire misericordiam, & vitam æternam.* Eleemosynæ autem Tobia erant ad pauperes domesticos, ad cives in captivitate Babylonica, qui sua aliquando optimè habuerunt, nunc autem injuria hostium indigebant. *Omnia, quæ habere poterat, quotidie concaptivis fratribus &c. impertiret.* Tob. cap. 1. & iterum: *Tobias quotidie pergebat ad omnem cognationem suam, & consolabatur eos, d. videbatque unicuique, prout poterat, de facultatibus*

bus suis, esurientes alebat, nudisque vestimenta praebebat; & mortuis atque occisis sepulturam sollicitus exhibebat. Eleemofyna ergo pauperibus domesticis exhibita, est omnium felicitatum copiosa vena, est favorum Principum, honorum, divitiarum, ac longae vitae aurifodina.

CONCEPTUS VII.

Orbis stupet ingentem benedictionem, quam liberalissimè Deus indulgit mulieri illi, de qua sacra Historia lib. 4. Reg. c. 4. modicas guttas olei, quas residuas habuit, ita Deus ei multiplicavit, ut multa vasa, ac urnas repleverit, quo oleo dividendo, exsolvit debita contracta, ac imposterum se, ac filios suos decenter enutrivit: Audiamus Scripturam: Propheta ait ad mulierem: *Dic mihi, quid habes in domo tua? at illa, non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi parum olei, quo ungar, cui ait: vade, pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca, & ingrediens claude ostium tuum super te & super filios tuos &c.* Igitur itaque mulier, clausit ostium suum super se, & super filios suos, illi offerebant vasa, & illa infundebat; cumque plena fuissent vasa, dixit ad filium, *affer mihi adhuc vas, & ille respondit, non habeo, stetitque oleum.* Unde hæc mulieri, ac familiæ, tam larga benedictio? Secundum Doctores Hebraicos & Latinos, inquit Lyra: *Ista mulier fuit uxor Abdia: De Abdia autem legitur 3. Regum, cap. 18. Cum interficeret Jezabel Prophetas Domini, ille tulit centum Prophetas, & abscondit eos quinquagenos, & quinquagenos in speluncis, & pavit eos pane & aqua.* Tempore Regis Achab & Jezabel, magna persecutio orta est in Prophetas Domini, qui expulsi Regno exilium patiebantur, verè facti pauperes domestici, hos Abdias cum uxore sua benignè fovit, quantum facultates ejus admittebant, aluit; & hæc eleemofyna exulibus his pauperibus præstita meritum sunt, tam largæ benedictionis, divitis olei affluxûs. *Sancti in necessitate pasti, mulieri, filiisque vasa amplissima mutuarunt, ut opportuna sortiretur auxilia ab iis, quibus misericorditer præstiterat alimenta.* Concludit Tilmanus.

Epilogus. Jeremias quandam speciem paupertatis, absinthium & fel amarissimum

mum nominat : *Recordare paupertatis , & transgressionis meae , absinthii & fellis.* Jerem. cap. 3. Hæc amarissima paupertas , est domestica paupertas , longè acerbior , amarior , quàm mendicorum obviorum , longè enim magis dolet , quod mordet intrinsecè , quàm quod affligit extrinsecè , ast paupertas domestica est dolor & afflictio non tam extrinsecè , quàm intrinsecè , rectè ergo paupertas absinthii & fellis , miseria maxima , & acerbissima ; hujus , hortor cum Jeremia Threnorum 3. *Recordare* , præ mendicis obviis , horum miserere , & benedictio pinguis , ac copiosa , temporaliter , & æternùm sequetur. *Qui intelligit super egenum & pauperem* , canit David Ps. 40. *Beatus , qui intelligit* : inquit Cassiodorus hîc. Qui eleemosynam tacenti , & solùm suspiriis postulanti (qualiter solent pauperes domestici) elargitur , occultè egentibus misericorditer succurrit , beatus est , felix inquam in terris , beatus in cœlis. *Qui petenti tribuit , bonum opus efficit , qui verò tacentem intelligit , beatitudinem sine ulla dubitatione conquirat.* Concludit Cassiodorus.

